

Asia: VN/23899/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot koskien HE luonnosta

Demeca Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Luonnos hallituksen esityksestä on hyvin ongelmallinen biokaasun ja -metaanin osalta. Lain ja sen taustana olevan direktiivin tarkoitus on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä, mutta laki estäisi tai vähintäänkin haittaisi hallituksen esityksen luonnoksen mukaisena päästövähennemien syntymistä maatalouden biokaasulaitosten osalta. Lisäksi biokaasusektorille lisättäisiin hallinnollisia kustannuksia ja työtä, ilman että kustannuksilla ja työllä olisi mitään luonnontieteellistä positiivista vaikutusta.

Biokaasun kulutukseen luovuttamiselle ei ole asetettu HE:n luonnoksessa rajoituksia, joten kaikki kulutukseen luovuttaminen olisi mukana. Pienimmillään kulutukseen luovuttaminen on sitä, että maatila johtaa (luovuttaa) putkella osan tuottamastaan biokaasusta naapuritalalle kulutukseen. On myös epäselvää, tulisivatko velvoitteet täysimääräisinä, mikäli maatilan biokaasulaitos on yhtiötetty omaksi yhtiökseen ja biokaasua johdetaan maatilan käyttöön. Tällaisissa tilanteissa vähäisetkin uudet kustannukset ja lisätyö ovat kohtuuttomia.

Useat maatilat tekevät omista lannoista ja ylijäämä- ja pilaantuneista nurmista biokaasua ja jalostavat sen biometaaniksi liikennekäyttöön. Kaikilla biometaanin jakelijoilla on kestävyyslain mukainen kestävyysjärjestelmä ja jaeltava biometaani on päästökaupan näkökulmasta nollapäästöistä. Jo nykyisellään kestävyys todentaminen ja Energiaviraston päätösmaksut ovat toimijoille huomattavan kalliita. Hallinnollisia lisäkustannuksia ei voida hyväksyä, varsinkin kun niillä ei ole osoitettavissa biometaanin jakelun osalta mitään positiivista vaikutusta.

Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti hallitus pitää huolta biokaasuinvestointien ennakoitavasta toimintaympäristöstä, edistää biokaasun tuotannon kehittymistä, luo edellytyksiä maatilatasoisen biokaasun tuotannon kasvulle sekä purkaa yrityksiä haittaavaa ylikireää sääntelyä ja byrokratiaa. Luonnos hallituksen esityksestä on siis hallitusohjelman vastainen.

Direktiivin (EU) 2023/959, liitteessä III on kerrottu IV a luvun soveltamisalaan kuuluvasta toiminnasta. Toimintana on rakennusten, tieliikenteen ja muilla toimialoilla polttoon käytettävien polttoaineiden luovutus kulutukseen. Liitteen mukaisesti siihen toimintaan ei kuitenkaan sisälly sellaisten polttoaineiden luovutus kulutukseen, joiden päästökerroin on nolla. Koska direktiivissä on rajattu nollapäästöiset polttoaineet nyt käsittelyssä olevien käyttötapojen ulkopuolelle, niitä ei tule ottaa mukaan myöskään kansalliseen lainsäädäntöön.

Polttoaine, joka on todettu RED-direktiivin mukaisesti kestäväksi, on päästökauppadirektiivin mukaisesti päästökertoimeltaan nolla. Reaalisesti kaikki jaettava biokaasu täyttää tuon kriteerin ja asia myös todennetaan kestävyyslain (393/2013) mukaisesti.

Hallitusohjelman ja direktiivin vastaisuus voidaan poistaa lisäämällä luonnoksena olevan lain soveltamisalan rajauksiin sama rajausta kuin direktiivissä.

Alla hallituksen esityksen mukainen neljäs pykälä ja siihen ehdotettava uusi kuudes kohta.

4 §

Soveltamisalan rajaukset

Poiketen siitä mitä 3 §:ssä säädetään, tätä lakia ei sovelleta:

- 1) polttoaineisiin jotka käytetään teollisessa tuotannossa apuaineena tai raaka-aineena;
- 2) Päästökauppalain (1270/2023) soveltamisalaan kuuluvissa toiminnoissa käytettyihin polttoaineisiin;
- 3) maanpuolustuksen käyttöön toimitettuihin polttoaineisiin;
- 4) raideliikenteen käyttöön toimitettuihin polttoaineisiin;
- 5) polttoaineisiin, jotka voidaan toimittaa nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 9 a § (1399/2010) 2 momentissa tarkoitetulla tavalla verottomasti suoraan valtuutetun varastonpitäjän verottomasta varastosta tai muulla tavoin järjestettynä tai sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 21 §:n 2 momentin mukaisesti;
- 6) sellaisten polttoaineiden luovutus kulutukseen, joiden päästökerroin on nolla.

Vaihtoehtoisesti neljäs pykälä voisi kuulua:

4 §

Soveltamisalan rajaukset

Poiketen siitä mitä 3 §:ssä säädetään, tätä lakia ei sovelleta:

- 1) polttoaineisiin jotka käytetään teollisessa tuotannossa apuaineena tai raaka-aineena;
- 2) Päästökauppain (1270/2023) soveltamisalaan kuuluvissa toiminnoissa käytettyihin polttoaineisiin;
- 3) maanpuolustuksen käyttöön toimitettuihin polttoaineisiin;
- 4) raideliikenteen käyttöön toimitettuihin polttoaineisiin;
- 5) polttoaineisiin, jotka voidaan toimittaa nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 9 a § (1399/2010) 2 momentissa tarkoitetulla tavalla verottomasti suoraan valtuutetun varastonpitäjän verottomasta varastosta tai muulla tavoin järjestettynä tai sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 21 §:n 2 momentin mukaisesti;
- 6) sellaisiin säänneltyihin yhteisöihin, jotka luovuttavat kulutukseen vain polttoaineita, joiden päästökerroin on nolla.

Energiavirasto toimii kestävyyslain mukaisena valvovana viranomaisena, joten heillä on jo nykyisellään tieto toiminnanharjoittajista, joiden biokaasu ja -metaani on päästökaupan näkökulmasta nollapäästöistä. Nollapäästöisyys edellyttää todentamista, joten nyt esitetty uusi hallinnollinen menettely olisi päällekkäinen jo olemassa olevan hallinnollisen menettelyn päälle.

Esitetty rajausta vähentäisi myös Energiaviraston työmäärää, joten se olisi hyödyllinen myös muille päästökaupan piirissä oleville toimijoille.

Pekka Vinkki, toimitusjohtaja

Eero Leppänen, prosessisuunnittelija

Säännelty yhteisö

Palaute ehdotetutesta säännellyn yhteisön määritelmästä ja veloitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista

Sääntelyn kohteena eli säänneltyinä yhteisönä ei tule pitää toimijaa, joka jakelee vain nollapäästöistä polttoainetta. Ei ole perusteltua ottaa tällaisia toimijoita sääntelyn piiriin, koska sääntelystä aiheutuisi yrityksille haittaa ilman että sääntelyllä saavutettaisiin mitään positiivista vaikutusta varsinkin, kun tällaisten toimijoiden ei kuulu olla direktiivin mukaisesti sääntelyn piirissä.

Maa-, metsä- ja kalatalous

Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?

-

Liikennesektorin toimijat

Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?

-

Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?

-

Leppänen Eero
Demeca Oy